

għandhom jaqdu "lil xulxin fl-imħabba" (Gal.5:13): fil-komunità (Fil.2:1); fost dawk li jxandru l-evanġelju (Fil.1:16); fil-ġenerožitā lejn il-foqra tal-knejjes l-ohra (2Kor.8:7-8,24); fil-familji - fejn l-imħabba twassal għar-rispett bejn il-miżżeġewġin (Ef.5:25,28,33); li s-sid iħares lejn l-ilsir bhala huh (Film.5,7,9); u filli nharsu l-kuxjenza tal-ohrajn u ma nkunux ta' skandlu ġħalihom (Rum.14:15), ghax minkejja l-gherf li jista' jkollu l-bniedem, dan jista "jonföhna", iżda "l-imħabba tibnina" (1Kor.8:1). Mela l-imħabba tieħu f'kunsiderazzjoni l-membri kollha tal-ġisem ta' Kristu, ukoll id-dghajjef "ħuk, li ghalihi miet Kristu", inkella jekk "tfieru l-kuxjenza dghajfa tagħhom, kontra Kristu tkunu tidinbu" (1Kor.8:11-12).

Pawlu jqis l-imħabba bejn l-Insara bhala obbligu, anzi fiha jara l-qofol tal-Liġi morali tal-Antik Testament. Jekk ma jikkwotax l-ewwel kmandament il-kbir, it-tieni kmandament il-kbir dwar il-proxxmu jikkwotah darbtejn (Rum.13:9; Gal.5:14), u fi qbil ma' Kristu li jinsisti fuq il-liġi tal-imħabba, Pawlu jitkellem mill-imħabba bhala "l-liġi ta' Kristu" (Gal.6:2) li biha n-Nisrani jilhaq "il-milja tal-Liġi" (Rum.14:10).

In-Natura tal-Imħabba

Biex juri l-karatteristiċi tal-vera mħabba (**agape**) li għandu jkun hemm fil-komunità Kristjana, Pawlu jagħmel innu ta' eloġju ġħaliha f'1Kor.13. L-istudjużi jiddiskutu jekk hux qed jirreferi ghall-imħabba lejn Alla jew lejn l-ohrajn jew għat-tnejn, imma l-kuntest kif jissuġġerixxi 1Kor.12:27s fejn jitkellem mill-ġisem ta' Kristu, juri li qed jirreferi ghall-imġieba tal-Insara fil-knisja. Mingħajr imħabba kollox hu bla tifsira, u hi differenti minn **eros** li dejjem għatxana b'xewqat mill-qiegħ biex tikkuntenta lilha nnifsha, filwaqt li **agape** lesta toffri lilha nnifsha ghall-ohrajn: "ma tfittixx dak li hu tagħha" (1Kor.13:5). Hi "tistabar, thenn... .tifrah bil-verità, kollox tagħder... tittama... tissapporti" iżda twarrab l-ghira, l-kburija, dak li jdejjaq jew imġieba mhix xierqa (1Kor.13:4-7). Is-sens ta' sagħiċċu għall-ohrajn fuq l-eżempju ta' Kristu hu fil-qalba ta' dak li jifhem Pawlu b'imħabba vera, tema li nsibuha fil-kitbiet tiegħi (2Kor.6:6; Gal.2:20; Kol.1:24; 1Tim.4:12). Fuq kollox, għal Pawlu l-imħabba mhix biss li tagħmel imma li tkun: "U kieku kelli nqassam ġidi... bla ma jkollim mħabba, xejn majkun jiswieli" (1Kor.13:3).

Dioċesi ta' Ghawdex

SENA
PAWLINA
2008 - 2009

Katekeži dwar San Pawl - 8

L-IMĦABBA FIT-TAGħLIM TA' SAN PAWL

Meta nikkunsidraw il-virtu tal-imħabba fit-tagħlim ta' San Pawl, żgur li qed immissu l-aqwa virtu u hi l-qalba tal-moralità Kristjana. Tant li t-terminu mħabba ma jonqosx milli jidher kważi f'kull ittra Pawlina b'ċerta qawwa u prominenza. X'jifhem Pawlu meta jitkellem mill-imħabba jew jipproponiha lill-Insara?

It-termini Pawlini tal-Imħabba

Meta jitkellem mill-imħabba, Pawlu juža l-aktar il-kliem ta' **agape** li tirreferi ghall-imħabba divina u umana, bi preferenza għan-nom b'kuntrast ma' Ĝwanni li juža aktar il-verb: **agape** (imħabba: 78 darba, fi ġwanni 36), **agapao** (thobb: 34 darba, fi ġwanni 71) u **agapetos** (il-mahbub). Anqas frekwenti huma t-termini **eleeo/eleos** (ħniex, kompassjoni) użati f'Pawlu għal Alla biss. Insibu wkoll kliem iehor marbut mal-imħabba konness ma' **philein**, kif ukoll xi kliem iehor (eż. **epipotħeo**) li juri affeżżjoni jew kompassjoni. **Eros**, li turi mħabba passjonali u possessiva, hi mwarrba.

Fuq livell teoloġiku Pawlu jippreżenta l-ħsieb tieghu permezz ta' **agape** u jagħtiha kontenut għoli. Wieħed iħares l-aktar lejn il-qofol tagħha bhala rivelazzjoni tal-opra salvifika ta' Kristu, b'mod partikulari l-misteru tas-salib, u l-effetti salvifici jiġu mghoddija lil dawk li jemmnu.

L-Imħabba mal-fidi u t-tama

Biex nifhmu ahjar il-hsieb Pawlin dwar l-imħabba, irridu nosservaw li spiss hi marbuta mal-fidi u t-tama. "Issa hawn fidi, tama u mħabba, it-tlieta jibqgħu. Il-kbira fosthom l-imħabba" (1Kor.13:13; ara Gal.5:5-6; 1Tes.1:3; 5:8). Issa l-imħabba hi possibbi għaliex in-Nisrani jwieġeb bil-fidi ghall-opra salvifika ta' Alla li "wriena l-imħabba tieghu meta Kristu miet għalina, ahna li konna għadna midinbin" (Rum.5:8; Ef.3:16-17).

Min jemmen hu mogħti li jghix din l-imħabba issa u bhala sinjal ta' bidu ta' holqien ġdid li jilhaq il-milja fil-futur, ghax "din it-tama ma tqarraqx bina, ghax l-imħabba ta' Alla ssawwbet fi qlubna permezz tal-Ispritu s-Santu li kien mogħti lilna" (Rum.5:5; 15:30; 2Tes.2:16). Permezz tal-fidi "fl-Iben li habbni" (Gal.2:20) u bid-don divin tal-imħabba mogħti mill-Ispritu s-Santu, Pawlu jista' jghid li "l-imħabba ta' Kristu ġżegeħlha naħsbu dan" (2Kor.5:14) u n-Nisrani hu misjuq li jwettaq din l-imħabba ta' Kristu f'hajtu ghax "il-fidi... tahdem permezz tal-imħabba" (Gal.5:6).

L-Imħabba ta' Alla lejn il-bnedmin

Meta Pawlu jitkellem mill-imħabba ta' Alla (jew ta' Kristu) hafna drabi jirreferi għal xi aspett tal-mahfrah jew salvazzjoni Kristjana. Xi drabi hu diffiċċi tiddetermina fl-espressjoni "imħabba ta' Alla" is-sens soġġettiv jew oggettiv tal-ġenitiv: xi drabi jirreferi għal Alla b'mod ċar (Rum.8:39; 2Kor.13:14), drabi oħra jirreferi għat-tnejn (Ef.3:19), u jiddependi mill-enfasi jew il-kuntest (2Tes.3:5).

L-imħabba ta' Alla ghall-bnedmin hi qawwija, tant li xejn u "ebda hliqa oħra ma jistgħu qatt jifirduna mill-imħabba ta' Alla li dehret fi Kristu Gesù Sidna" (Rum.8:39). Din il-manifestazzjoni tal-imħabba t'Alla fi Kristu hi aspett uniku tal-imħabba ta' Alla, u turi espressjoni ta' mħabba fil-mewt ta' Kristu fuq is-salib (Ef.2:4-5) bhala "offerta u sagrifċċu jfu fu quddiem Alla" għad-dnubiet (Ef.5:2). L-imħabba ta' Alla tidher fis-sejha ta' dawk li jemmnu biex ikunu wlied adottivi permezz ta' Kristu: "hu għażiña fih...biex inkunu qaddisa u bla tebgha quddiemu fl-imħabba" (Ef.1:4-5). Għal Pawlu l-imħabba ta' Alla fi Kristu hi fil-qofol tal-hsieb teoloġiku tieghu u tal-hajja Kristjana (ara Rum.8:31-39). Dan għandu jkun il-hsieb u x-xewqa ta' dawk li jemmnu "li Kristu jħammar f'qalbkom... biex tnizzlu l-gheruq tagħk kom fl-imħabba u fuqha tibnu hajjitkom" (Ef.3:16-17).

II-Bniedem iwieġeb għall-imħabba ta' Alla

Pawlu jitkellem b'mod ċar mill-imħabba tal-bniedem lejn Alla: "Ahna nafu li Alla, ma' dawk li jħobbuh, ma' dawk li huma msejhin skond il-providenza tieghu, f'kollo jaħdem id fid-ghall-ġid tagħhom" (Rum.8:28; 2Tim.3:4). L-Insara, bhala wlied Alla u bit-tama li jiksbu s-saltna tieghu, għandhom iħobbu 'l-Alla. Din kienet it-tradizzjoni (ara 1Kor.2:9: "dak li Alla lesta għal dawk li jħobbuh" li jikkwota Is.64:4) u f'kontinwità mat-tagħlim ta' Gesù (ara 1Kor.14:1: b'imħabba lejn Alla u l-bniedem). Fit-Testment il-Ġdid din l-imħabba hija diretta wkoll lejn Gesù: "li thobbu lil Sidna Kristu Gesù b'imħabba li ma tmut qatt"

(Ef.6:24; 1Kor.16:22).

Hi idea Pawlina li min iħobb 'l-Alla jkun magħruf minnu: "Jekk xi hadd iħobb lil Alla, lil dan Alla jagħrfu" (1Kor.8:3). Permezz tal-imħabba biss wieħed jidhol frelazzjoni m'Alla, li hi mfissra bhala għarfien ta' Alla (ara Gal.4:9 fejn il-frażi hi maqluba biex turi l-inizjattiva divina). Jekk aħna nħobbu 'l-Alla, hu biss għaliex Alla habbna fi Kristu (Ef.3:19); mela aħna għandna sehem mill-imħabba li ġejja minn Alla.

L-Imħabba lejn l-oħrajn

Għal Pawlu, l-imħabba lejn l-oħrajn hija mill-aktar karatteristika tal-hajja Nisranija. Hu jafferma li aħna mghallmin minn Alla kif għandna nħobbu lil xulxin (1Tes.4:9), u bhala wlied Alla għandna nixbhu lil Alla u nħobbu "bħalma Kristu wkoll habb lilna" (Ef.5:1-2). Filwaqt li għandu "jsir kollo fosthom bl-imħabba" (1Kor.16:14), dan għandu jwassal biex fost l-ahwa u fil-komunitajiet ikun hemm "l-istess imħabba, u ruh wahda u hsieb wieħed" (Fil.2:2). Jinsisti biex l-Insara jilbsu "l-imħabba, li hi l-qofol tal-perfezzjoni" (Kol.3:14), ghax jekk "thobbu l-xulxin" (Ef.4:3), dan iwassal biex fosthom tisseddaq l-għaqda u s-sliem. Tant li, filwaqt li l-Korintin kienu jħabirku "ghal doni oħla", Pawlu jgħid il-hom: "nurikom triq li tħaddihom il-koll" (1Kor.12:31): "fittxu l-imħabba" (1Kor.14:1); u lill-Galatin jurihom "il-frott tal-Ispritu", u l-ewwel li jqiegħed fil-lista hi l-imħabba, qabel kull virtu oħra (Gal.5:22-23; ara Kol.3:12-14).

Din l-imħabba għandha tikber "ghal xulxin u lejn kulhadd" (1Tes.3:12); l-Insara

